

REZERVA PAMĚTI

Úsilí vytáhnout sovětskou káru z b h m e, v němž uvízla za Brežněva, naráží přirozeně na odpor většiny brežněvského sovětského aparátu. Proč by si měli řezat větev, na které sedí? Některé tyto problémy osvětluje stat Alexandra Bovina "Rezerva paměti" v 5. letošním čísle sovětského expertního časopisu "Nová doba". Popisuje nejdříve pohřeb stranického funkcionáře - jazykosi B. - v Rostově. Ačkoliv byl odhalen jako podvodník zneužívající své moci, přišly k jeho hrobu velké davy, které prý tak vyjádřily svůj odpor k nové linii M. Gorbačeva. Bovin k tomu dodává: "Zdomácnělý byrokratický sovětský socialistický konservatismus - tak můžeme slovy spisovatele L. Zalygina definovat svého hlavního nepřitele. Sovětským socialistickým konservativcům a jejich početnému okoli plně vyhovoval takový "porádek". Bojí se veřejné informovanosti. Odvykli si bít tam, kde bývají "prosté lidé", hovořit s nimi. Nepotřebují samostatnost, protože ta s sebou přináší odpovědnost. Nezvykli si přesvědčovat, zvykli si podezírat a zakazovat. Je to pro ně jednodušší."

Doplňme jen, že ten soudruh B. byl stranický funkcionář Budnický těšící se ochraně hlavního ukrajinského tajemníka Ščerbického, dosud ještě člena gorbačovského politbyro.

Bovin pokračuje myšlenkami o XX. sjezdu KSSS: "Myšlenky jednoho ze skutečně historických sjezdů naší strany zanechal byrokratický pisk. Neodkázali jsme tehdy obnovit životadárný demokratismus leninských norem stranického a státního života, překonat němu pokoru, patčlezaiství a pochlebování nadřazeným, naučit se seriózně a otevřeně hovořit o vlastních zkušenostech." Nezdarem skončily i reformy v roce 1956 a 1965, pokračuje Bovin, protože se prý nepodařilo vystoupit proti "administrativním poutům". "Dodejme si odvahy," končí Bovin, "a počínejme si tak, aby se moment pravdy neproměnil v pouhý záblesk pravdy, ale stal se nedílnou součástí života sovětské společnosti."

Jak vidět, zastává i Bovin jen u všeobecných apélů. Jeho kritika nepřekračuje meze moralizování. Ani slovo o podstatě sovětské krize, o rozkladu systému, který prokazal ze 70 let své existence neschopnost řešit základní otázky ekonomické i politické a zanechal za sebou jen stopy úpadku, bídy, nesvobody a nelidskosti. Nepíše ani o imperialistické sovětské zahraniční politice, která s tím vším přímo souvisí. Bovin ovšem není sám, kdo zůstává na povrchu kritiky. Konečně ani Gorbačov nejde dale a hluběji.

SEVERUS

F.X.ŠALDA - SURREALISTA...

M. Blahynka udílal v Lidové demokracii 4. dubna 1967 ze Šaldy socialistického realistu. Napsal: "Šalda zemřel na počátku dubna 1957. V květnu téhož roku vyšla Václavkově Tvorbou k realitě, základní průkopnické dílo kritiky prosazující socialistický realismus v naší literatuře. "Jde na prahu nového syntetického umění", čteme ve Václavkově knize, a je to program ne na nejbližší dobu, ale na století, je to program, který se rýsoval už v Šaldových úvahách o novém umění a nové kráse."

Blahynka, přední pracovník Kravčinského institutu české literatury, splatl také přes deváté. Vydává Šaldovy state o nové kráse umění psané již v devadesátých letech minulého století za stálého sovětského socialistického realismu. Věru "vědec" k pohledání!

IGNOTUS

O VETERÁNECH

Přísle odstantů zpráva, že založili Svaz veteránů a zasloužilých pracovníků. Opravdu, podivný konglomerát účastníků boju proti Hitlerovi se zasloužilými veličinami stalinské - brežněvské éry! Nicméně, o n co je to přece jen krok kupředu.

Ze Stalina se bývalí bojovníci a oběti fašismu nesměli organizovat. Stalin si nepráv, aby mu odbojáři již svou organizací připomínali jeho kardinalní politické chyby před vypuknutím války i později, kdy obtoval masy sovětských lidí a nechal je svou vinou masakrovat po statistických.

Část bojovníků tlela po válce v sovětských koncentračních táborech, druhá část z nich se raději k své účasti nehlásila. Duchové válečných invalidů se pohybovaly kolem 30 rublů. Tehdy jen vybrané elita reprezentovala v cizině sovětské bojovníky druhé světové války.

Až dlouho po Stalinově smrti vytvořili v Moskvě celostátní výbor veteránů, který však neměl žádné základní organizace ani členů masy, a skládal se většinou z generálských prominentů. Do čela postavili beznohého hrdinu Maresjeva. Práce tohoto výboru spočívala jednak v účasti ve vedoucím orgánu

Mezinárodní federace odboje - FIR, kde sovětské exgenerálové armády a NKVD prosazovali brežněvovské- gromykovské direktivy zahraniční politiky, jednak v záležitostech do ciziny, kde tito bývalí "bojovníci" chřestili metaly na uniformách a plamenně řečnili.

Když třeba přijížděl - a nejednou - do Československa generál Saburov, přední funkcionář tohoto vládního výboru, doprovázela ho pravidelně manželka. A takových pravidelných návštěv bylo víc. O nějakém vážném jednání nebyla ani řeč. Pilo se i hodovalo a pronášely se "bratrské" projevy.

Mezitím podnikavé manželky doprovázené funkcionářkami obíhaly vybrané prodejny a skupovaly - a často jako dary různých organizací - tereziánské lustry, karloverský porcelán, sklo od Mosera, dámské sušáky, látky, botinky. Nestálo to všechno přibírat několik velkých kufrů, bylo jich někdy přes dvacet. Všechno to zboží mělo zelenou a šlo přes hranice bez celní prohlídky...

IGNOTUS

KDO JE KDO

Nečasně vysílala pražská televize hru "Za hvězdným prachem". Nezmiňvala bychom se o ní, protože její umělecká úroveň nedosahuje ani průměru. Zopakovala jen stará a hloupá klisví o situaci po únoru 1948 a emigraci. Nejzajímavějším na té hře byl autor Ivan Garis. Ze vám to jméno nic neříká? Máte pravdu, nám také ne. Je to pseudonym známého a obávaného prokurátora z doby procesů. Garis neexistuje, skrývá se za nim bývalý prokurátor Antonín Prochal. Kdo se za své jméno styčí...

IGNOTUS

PO SJEZDU SOVĚTSKÝCH SPISOVATELŮ

Proboha, co se to tam děje,
chytá se Kozák za hlavu.
Pln zoufalství a beznaděje
duchovní hledá potrvu.

Je mu jak po nejhorším flámu,
moskevský boršč už nechutná mu,
že už ho ani neláká
Poučení V. Bilaka.

IGNOTUS

OBSAZUJÍ POZICE

Věru, že jsme netušili, jak rychle se Jaroslav Čejka dostane k nové vysoké funkci, když jsme v 37. čísle "Pokusu" citovali jeho verše: "Ráti troše vůle a štěstí/ vás jistě časem neminou/ pocty a vysoké funkce/ výhodné koupě a snatky..." "Pokusili jsme se o črnbý profil tohoto p. íslučníka nové střední generace - režimové, jak jsme ji popravu nazvali. Nyní se dovídáme, že Čejka byl jmenován šéfredaktorem týdeníku "Ivorba" a do své funkce instalován tajemníkem Fotikem.

I další člen této skupiny - Jaromír Pelc se stal šéfredaktorem. Hostudoval "Rudou Serbonnu" - vysokou stranickou škola - a určili ho ze nového šéfredaktora nakladatelství Mladá fronta, kde nanrazuje bezpohlebného Paladu. Také ve Svazu spisovatelů si tito někdejší esesáci z roku 1970 upavují pozice. Kromě dosavadního tajemníka Josefa Peterky, který rád vyčavá v kritických posudcích své pokolení za "komunistickou generaci křtěnou Únorem", byl zvolen dalším tajemníkem Svazu českých spisovatelů Michal Černík. I on patří do této party. Připočteme k nim ještě Jiřího Žáčka, prominentního redaktora nakladatelství Čs. spisovatele a nejnovějšího zesloužilého umílce, a hlavně Josefa Šimona, kterého nedávno uvešli do funkce šéfredaktora nakladatelství Odeon, a máme celkový pohled na obsazení této skupiny. Všichni jsou všichni, významně k práci. Stali se již součástí politické a literární moci. Jdou dále, kterou jim naznačili do roku 1969 jejich vrstevníci z nejvyššího SSM. Tajemník J.V. Kř. Polešník, předseda tělovýchovy Himl, tajemník ÚRO Španiel, Boček a Čmouk, vedoucí oddělení ÚV KSČ, náměstek ředitele televize Batrla... Nová, konsolidátorská a kolaborantská generace. Synové Husákovi etc.

SEVERUS